

1. Информация за дружеството

МБАЛ – Шумен е акционерно дружество, регистрирано по фирмено дело 867 от 2000 г. на Шуменски окръжен съд в съответствие с Търговския закон на Република България.

Седалището на дружеството е Република България, гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63.

МБАЛ – Шумен АД е с едностепенна система на управление със Съвет на директорите от трима членове.

Към датата на съставяне на финансовия отчет Съветът на директорите е в състав:

Елка Савова	Председател
д-р Лиляна Куздова	Зам. председател
д-р Атанас Атанасов	Член

Дружеството се представлява и управлява от д-р Атанас Атанасов – Изпълнителен директор.

Предметът на дейност е осъществяване на болнична помощ. Дружеството има разрешение за осъществяване на лечебна дейност № МБ-125/06.04.2016 г., издадено от Министъра на здравеопазването.

През 2016 г. МБАЛ-Шумен АД е получило отлична акредитационна оценка за цялостна медицинска дейност съгласно Закона за лечебните заведения със Заповед № РД-17-74/03.06.2016 г., издадена от Министъра на здравеопазването за срок от пет години.

Към 30 юни 2017 г. капиталът на дружеството е 6,907,000 лева, разпределен в 690,700 поименни акции с номинална стойност 10 лева всяка една от тях. Държавата, представлявана от министъра на здравеопазването, притежава 63,06 % от капитала на дружеството. Останалите 36,94 % са собственост на общините от Шуменска област.

Средносписъчният брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство за отчетния период е 837,5 работници и служители (2016 г.: 807).

2. Описание на приложимата счетоводна политика на дружеството

2.1. База за изготвяне на междинния индивидуален финансов отчет

Междинният индивидуален финансов отчет на дружеството е изготвен в пълно съответствие с изискванията на Националните счетоводни стандарти приложими в България, които ефективно са в сила на 1 януари 2016 г., и които са приети от Министерския съвет (НСС).

Междинният индивидуален финансов отчет на дружеството е изготвен на база на историческата цена.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Този индивидуален междинен финансов отчет на дружеството е изготвен на база на основното счетоводно предположение за действащо предприятие. Дружеството е отчетло нетна загуба в размер на 1,540 хил. лв. през годината, завършваща на 31 декември 2016 г., като към тази дата собственият капитал на дружеството е в размер на 5,618 хил. лв. при записан капитал 6,907 хил.лв. Ръководството на дружеството е разработило Програма за подобряване на финансовите и икономическите показатели на МБАЛ – Шумен АД за периода април 2017 – април 2018 г. (Програмата), с цел подобряване на финансово-икономическото състояние на лечебното заведение и гарантиране на финансовата му стабилност, както и

оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности и повишаване качеството на предлаганите медицински услуги. В Програмата е преразгледана цялостната дейност и работните процеси в дружеството, анализирани са критичните точки, определени са стратегически мерки за редуциране на загубите, разкриване на доходоносни обеми и дейности и начините за постигането им, определени са стратегически инициативи за намаляване на разходите и ефективно използване на ресурсите. Програмата е одобрена от Съвета на директорите на дружеството на 17.02.2017 г.

Към 30 юни 2017 г. предоставените от бюджета (държавен и общински) и усвоени средства за капиталови разходи, с които не е увеличен капитала на дружеството, са в размер на 907 хил.лв. Съгласно чл.100, ал.7 от Закона за лечебните заведения с тях се увеличава капитала на лечебните заведения - търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, като промените се извършват само с подаване на заявление до търговския регистър от министъра на здравеопазването или от оправомощено от него длъжностно лице (чл. 100, ал.8).

Поради това ръководството на дружеството счита за валидно предположението, че дружеството е действащо предприятие.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет съгласно изискванията на НСС 34 Междинно счетоводно отчитане.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. Използване на приблизителни счетоводни оценки и предположения

Представянето на междинния индивидуален финансов отчет съгласно НСС изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета.

Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Функционалната и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев (BGN). Българският лев е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута и към 31 декември се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) в периода на възникването им.

2.5. Дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи са активи, които се държат от дружеството, за да се използват от производството, или доставката на стоки или услуги, за отдаване под наем на други лица или за административни цели и се очаква да бъдат използвани за повече от един период.

Дълготрайните материални активи са представени в междинния индивидуален финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Съществените за дейността на дружеството имоти (сгради), които са били налични към 01.01.2009 г. са представени по справедливата им стойност към тази дата, определена от лицензиран оценител и приета за заместител (аналог) на цената на придобиване.

Първоначално всеки дълготраен материален актив се оценява по цена на придобиване, която включва покупната цена, мита и невъзстановими данъци, както и всички преки разходи, необходими за привеждането на актива в работно състояние. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Първоначалната стойност на дълготрайните материални активи, които се намират в процес на изграждане се образува от всички разходи, които се отнасят до пълното им завършване и пускане в експлоатация.

Дружеството е приело да капитализира извършените разходи за придобиване на активи, когато тези разходи превишават 700 лв.

Последващи разходи, включително извършени за замяна на компонент от актива, се капитализират в стойността на актива, само когато е вероятно дружеството да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Балансовата стойност на подменената част се отписва. Всички други последващи разходи за ремонт и поддръжка на дълготрайните материални активи се признават за текущи в периода, през който са направени.

Амортизацията се начислява въз основа на преценения полезен живот на активите, чрез използването на линейния метод. Полезният живот се определя от ръководството въз основа на очакваната полезност за дружеството по групи активи и се основава на опита с подобни активи. Начисляването на амортизацията започва от началото на месеца, следващ месеца, в който активът е наличен за употреба и се прекратява на по-ранната от: датата на класифицирането му като държан за продажба или датата на отписването му. Амортизация не се начислява за активи в процес на изграждане (преди те да бъдат завършени и пуснати в експлоатация) и напълно амортизирани активи.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

• Сгради	50 години
• Съоръжения	25 години
• Машини и оборудване	5 – 6,7 години
• Автомобили	6,7 години
• Други дълготрайни активи	6,7 години

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на

активите. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Дълготрайните материални активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. При освобождаване на актив резултатът се признава в отчета за приходите и разходите.

2.6. Дълготрайни нематериални активи

Дълготрайните нематериални активи са представени в междинния индивидуален финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 – 6,7 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. При освобождаване на актив, резултатът се признава в отчета за приходите и разходите.

2.7. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дългосрочните инвестиции, представляват дялове в дъщерни дружества и са представени в междинния индивидуален финансов отчет на дружеството по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към “финансови приходи” или “финансови разходи” в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

2.8. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от тяхната цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализуема стойност.

При тяхната покупка материалните запаси са оценявани по цена на придобиване, която включва покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид.

Оценката на потреблението на всички материални запаси с изключение на медикаментите в болничната аптека от дружеството, е извършвана по метода на средно претеглената цена. Дружеството оценява медикаментите в болничната аптека при тяхното потребление по метода на конкретно определената стойност по доставени партии.

При продажба на материални запаси, тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който се признава съответният приход.

2.9. Търговски и други вземания

Търговските и други вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура, намалена със стойността на признатата обезценка. Обезценката е определена на база възрастов анализ на вземанията от датата на падежа до 31 декември 2016 г., като са приложени следните проценти:

Срок на възникване над 180 дни: 50 %;

Срок на възникване над 360 дни: 100 %.

Несъбираемите вземания се отписват, когато правните основания за това настъпят и ръководството на дружеството прецени, че не могат да бъдат направени повече разумни усилия за събирането им.

2.10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти са оценени по номиналната им стойност. Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки, краткосрочните депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и ваучери.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20 %);
- паричните постъпления, свързани с получени финансираня са представени като постъпления от клиенти;
- банкови депозити с оригинален матуритет до три месеца са представени като парични средства и еквиваленти, а получените лихви по тях се включват в състава на паричните потоци от оперативна дейност.
- при доставка на дълготрайни активи от страната и от чуждестранни доставчици, платеният ДДС се посочва на ред “покупка на имоти, машини, съоръжения и оборудване” към паричните потоци от инвестиционна дейност, доколкото той участва в цената на придобиване на актива.

2.11. Разходи за бъдещи периоди

Като разходи за бъдещи периоди са представени разходите, които са предплатени през настоящата, но се отнасят за следващата отчетна година, лихвите по финансов лизинг дължими за сроковете по договорите и дължимите главници по договори за разсрочено плащане за застрахователни услуги.

2.12. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да образува фонд “Резервен” в размер на 10 % от нетната печалба за разпределение, докато тези резерви не достигнат 20 % от капитала.

Дружеството може да използва фонд “Резервен” за покриване на загуби и за увеличаване на капитала, когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер.

2.13. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури, която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

2.14. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси.

След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.15. Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив, се класифицира като оперативен лизинг.

Постъпленията по оперативния лизинг се признават като приходи от продажба на услуги в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи за външни услуги в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

2.16. Финансов лизинг

Финансовият лизинг, при който се прехвърлят към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в баланса на лизингополучателя, като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по по-ниската от тяхната справедлива стойност към датата на придобиване, или сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Задълженията към лизингодатели се представят в счетоводния баланс на дружеството като задължения към финансови предприятия. Лизинговите плащания се разделят на лихвени плащания и плащания по главницата. Финансовият лизинг поражда амортизационен разход за амортизируемите активи, както и финансов разход за всеки отчетен период.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на същата база, като тази на собствените амортизируеми активи.

2.17. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда, Колективния трудов договор на дружеството (КТД) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи на наети лица

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината), за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Програми с определени вноски

Основно задължение на дружеството, като работодател в България, е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2016 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни програми, прилагани от дружеството в качеството и на работодател, са програми с определени вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по програми с определени вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата) и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Програми с определени доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството, в качеството и на работодател в България, е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани програми с определени доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифициран актюер, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на годишния финансов отчет, по която те се представят в баланса, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифициран актюер, който издава доклад с изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта той прилага кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по определените доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават коридора от 10% спрямо сегашната стойност на задължението по определените доходи в края на годината се признават незабавно в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) за периода, в който възникват.

Измененията в размера на задълженията на дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби, се отчитат към “разходи за персонала” в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в баланса по тяхната сегашна стойност.

2.18. Финансирания

Финансиране от публични институции (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) и от трети лица се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазвало и спазва условията и изискванията по дарението.

Финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.19. Провизии за задължения

Провизия за задължение се признава в счетоводния баланс при наличие на правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие и е вероятно погасяването на задължението да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевата стойност на парите е съществен, като се използва дисконтовата норма преди облагане с данъци, отразяваща текущите пазарни оценки на времевата стойност на парите и, ако е подходящо, специфичните за задължението рискове.

Когато е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, дружеството признава провизия. Провизията се базира на най-добрата оценка дадена от юридическите съветници на дружеството. В случаите, когато не може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението, то се оповестява като потенциално задължение.

2.20. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ, вкл. като се вземат под внимание всички допълнителни условия по приемането на услугата от страна на клиента.

При продажбите на стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените услуги и стоки, нетно от косвени данъци (данък добавена стойност).

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от приходи от лихви по средства в банкови сметки и срочни депозити.

2.21. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно НСС.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се състоят от разходи за лихви по заеми и банкови такси. Всички разходи по платими лихви по заеми се признават като печалба или загуба като се използва метода на ефективната лихва.

Загубите от обезценки се признават винаги, в случай че балансовата стойност на един актив или група активи, генериращи парични постъпления, част от която е той, превишава възстановимата му стойност. Загубите от обезценки се признават в отчета за приходите и разходите за периода на възникването. Загуби от обезценки се възстановяват, ако се установи, че е имало промяна в преценките, използвани, за да се определи възстановимата стойност. Възстановяването се извършва само до степента, до която балансовата стойност не надвишава

преносната стойност, която би била определена, в случай че не са признати загуби от обезценки.

2.22. Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата включва текущи данъци върху печалбата и отсрочените данъци.

Текущите данъци върху печалбата на дружествата от дружеството са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2016 г. е 10 % (2015 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу неговите отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2016 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна за 2017 г., която е в размер на 10 %.

2.23. Оценяване по справедлива стойност

Някои счетоводни стандарти дават възможност за приемане на подход за първоначално и последващо оценяване на определени активи и пасиви по тяхната справедлива стойност. За някои финансови активи и пасиви счетоводните стандарти изискват изключителна оценка по справедлива стойност. Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване. Тази стойност следва да се определя на основния пазар на дружеството, или при липса на такъв, на най-изгодния, до който то има достъп към тази дата. Справедливата стойност на пасив отразява риска от неизпълнение на задължението. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите

си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени. Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансовите инструменти чрез продажба. В повечето случаи обаче, особено по отношение на текущите търговски вземания и задължения, както и получените кредити, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и пасиви чрез тяхното цялостно обратно изплащане или погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната номинална или амортизируема стойност. Голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност, поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства и икономическа среда в България представените в счетоводния баланс оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

2.24. Финансови инструменти

Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията „кредити и вземания“. Класификацията е в зависимост от същността и целта, с която са придобити. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в баланса.

Обичайно дружеството признава в баланса финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от баланса на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в баланса, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се търгуват на активен пазар. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в дружеството на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски вземания и други вземания от контрагенти и трети лица.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в баланса по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.25. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифициран актюер, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (Приложение № 14).

Оперативен лизинг

Дружеството е класифицирало към дълготрайните си материални активи сграда, от която част се предоставя на оперативен лизинг. Тъй като част от сградата се използва и от нея в собствената и дейност, ръководството е преценило тази сграда да не се третира като инвестиционен имот.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (Приложения № 8 и № 10).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията.

Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им или след 360 дни закъснение, се обезценяват на 100 %.

Активи/(пасиви) по отсрочени данъци

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството е оценена вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби (Приложение № 15).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството ръководството е преценило, съвместно с адвокатите си, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в баланса към 30 юни 2017 г.

3. Управление на индивидуалния финансов риск

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите

парични потоци на индивидуалния финансов инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е рискът, че едната страна на индивидуалния финансов инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

През последните години в страната се наблюдава забавяне на икономическия растеж, намаляване на приходите и сериозни проблеми в ликвидността. Това създава предпоставки дружеството да продължи своята дейност в една трудна икономическа обстановка. Ръководството очаква, че съществуващите капиталови ресурси и източници на финансиране на дружеството ще бъдат достатъчни за развитието на дейността му.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Валутен риск

Дейността на дружеството се осъществява изцяло в България и понастоящем не е изложена на значим риск от курсови разлики поради това, че сделките на дружеството са изключително в български левове, чийто курс е обвързан с този на еврото.

Лихвен риск

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства и банкови депозити, които са с фиксиран лихвен процент. Привлечените средства на дружеството под формата на краткосрочни заеми са с фиксиран лихвен процент. Ръководството на дружеството не счита, че съществуват допълнителни значими рискове от промяна в лихвените проценти извън общоприетите за съществуващата среда.

Ценови риск

Дружеството не е изложена на пряк ценови риск, защото неговите приходи са основно от Националната здравноосигурителна каса, като цените на услугите са регламентирани в Националния рамков договор.

Дружеството не притежава акции и ценни книжа, които са обект на търгуване, както и няма практика да търгува с финансови инструменти.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложена на кредитен риск, който е свързан с риска някой от клиентите и да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към нея. Около 85 % от приходите на дружеството за 2016 г. са от Националната здравноосигурителна каса. Събираемостта и концентрацията на другите вземания се контролират текущо.

Разплащателните операции на дружеството са съсредоточени в търговска банка, избрана след проведена процедура по Постановление № 127 на Министерски съвет от 27.05.2015 г. за допълнение на правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, приет с Постановление № 112 на Министерския съвет от 2003 г.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативна ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. Дружеството прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни; това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

4. Дълготрайни материални активи

<i>В хиляди лева</i>	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Автомобили	Обзав. и други	ДМА в проц. на изграждане	Общо
Отчетна стойност:							
Салдо към 01 януари 2016 г.	8,376	8,745	527	77	627	56	18,408
Придобити	16	177	-	21	63	61	338
Отписани	-	(201)	-	-	(22)	-	(223)
Салдо към 31 декември 2016 г.	8,392	8,721	527	98	668	117	18,523
Салдо към 01 януари 2017 г.	8,392	8,721	527	98	668	117	18,523
Придобити	-	211	-	-	10	161	382
Прехвърлени	158	-	-	-	-	(158)	-
Отписани	-	-	-	(12)	-	-	(12)
Салдо към 30 юни 2017 г.	8,550	8,932	527	86	678	120	18,893
Натрупана амортизация							
Салдо към 01 януари 2016 г.	1,230	7,958	178	56	559	-	9,981
Амортизация за периода	198	306	22	12	26	-	564
Отписана амортизация	-	(197)	-	-	(22)	-	(219)
Салдо към 31 декември 2016 г.	1,428	8,067	200	68	563	-	10,326
Салдо към 01 януари 2017 г.	1,428	8,067	200	68	563	-	10,326
Амортизация за периода	101	138	10	5	13	-	267
Отписана амортизация	-	-	-	(12)	-	-	(12)
Салдо към 30 юни 2017 г.	1,529	8,205	210	61	576	-	10,581
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	6,964	654	327	30	105	117	8,197
Балансова стойност към 30 юни 2017 г.	7,021	727	317	25	102	120	8,312

Дълготрайни материални активи, представени като активи в процес на изграждане представляват капитализирана работа по ремонти, подобрения и развитие на собствени сгради и съоръжения (2017 година: 82 хил.лв.; 2016 година: 96 хил.лв) и предоставени аванси за придобиване на оборудване (2017 година: 38 хил.лв.; 2016 година: 21 хил.лв.). Тези капитализирани разходи се прехвърлят в съответната група на дълготрайните активи след окончателното завършване на работата по тях.

Към 30.06.2017 г. активи с балансова стойност 7 хил.лв. са придобити по договори за финансов лизинг (31.12.2016 г.: 9 хил.лв.).

Дружеството използва в дейността си напълно амортизирани дълготрайни материални активи на стойност 7,907 хил.лв. (31.12.2016 г.: 7 785 хил.лв.).

5. Дълготрайни нематериални активи

<i>В хиляди лева</i>	Програмни продукти	Общо
Отчетна стойност:		
Салдо към 01 януари 2016 г.	32	32
Салдо към 31 декември 2016 г.	32	32
Салдо към 01 януари 2017 г.	32	32

Салдо към 30 юни 2017 г.	32	32
Натрупана амортизация		
Салдо към 01 януари 2016 г.	31	31
Салдо към 31 декември 2016 г.	31	31
Салдо към 01 януари 2017 г.	31	31
Салдо към 30 юни 2017 г.	31	31
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	1	1
Балансова стойност към 30 юни 2017 г.	1	1

Дълготрайните нематериални активи се състоят от програмни продукти, необходими за дейността на дружеството.

Дружеството използва в дейността си напълно амортизирани дълготрайни нематериални активи на стойност 31 хил.лв.

6. Инвестиции в дъщерни дружества

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
„МЦ МБАЛ-Шумен“ ЕООД – 100 % от капитала	5	5
Общо	5	5

7. Материални запаси

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Лекарствени продукти	161	163
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	192	212
Други материали	40	37
Общо	393	412

През 2016 г. дружеството е бракувало кръвни биопродукти за 2 хил.лв. (2015 г.: 2 хил.лв.)

8. Търговски вземания

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Вземания от клиенти	1,404	1,316
Обезценка на вземания	29	29
	1,375	1,287
Предоставени аванси	14	10
Общо	1,389	1,297

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Търговски вземания, които са просрочени до 180 дни след датата на падежа им, не се считат за необслужвани.

Движението на коректива за обезценка е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Обезценка на 1 януари	29	54
Начислени обезценки през годината	-	6
Прехвърлени обезценки	-	-

Изписани вземания за сметка на обезценката	-	(31)
Възстановени обезценки	-	-
Обезценка към 31 декември	29	29

9. Вземания от свързани предприятия

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
„МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД – дъщерно дружество	45	35
Министерство на здравеопазването – основен акционер	20	25
Общо	65	60

10. Други вземания

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Съдебни и присъдени вземания	104	104
Обезценка на съдебни вземания	104	104
	-	-
Корпоративен данък (данък върху печалбата), който подлежи на възстановяване по реда на ДОПК	12	12
Други вземания	-	-
Общо	12	12

Движението на коректива за обезценка е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Обезценка на 1 януари	104	103
Начислени обезценки през годината	-	1
Прехвърлени обезценки	-	-
Изписани вземания за сметка на обезценката	-	-
Обезценка към 31 декември	104	104

11. Парични средства и еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Парични средства в каса	3	3
Парични средства по разплащателни банкови сметки	582	845
Общо	585	848

12. Разходи за бъдещи периоди

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Предплатени разходи	4	6
Общо	4	6

13. Собствен капитал

Основен акционерен капитал

През 2017 г., както и през 2016 г. няма промени в записания капитал на „МБАЛ-Шумен” АД.

Общото събрание на акционерите от 09.06.2016 г. е взело решение за увеличение на записания капитал на дружеството от 6 907 000 лв. (шест милиона, деветстотин и седем хиляди) лева на 7 511 630 лв. (седем милиона, петстотин и единадесет хиляди, шестотин и тридесет) лева, чрез записване на нови 60 463 (шестдесет хиляди, четиристотин шестдесет и три) броя акции на държавата с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е съгласно чл.100, ал.7 от Закона за лечебните заведения с размера на предоставените от държавния бюджет и усвоени средства за капиталови разходи. Търговският регистър постановява отказ за вписване на промените в капитала, тъй като съгласно чл. 100, ал.8 от ЗЛЗ промените се извършват само с подаване на заявление до Търговския регистър от министъра на здравеопазването или от оправомощено от него длъжностно лице.

Към 30.06.2017 г. внесеният напълно записан капитал на „МБАЛ-Шумен” АД е в размер на 6,907 хил.лв. и е разпределен в 690,700 броя поименни акции, всяка с номинална стойност от 10 лева.

Към 30 юни 2017 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	%
Министерство на здравеопазването	63,06
Община Шумен	18,77
Община Нови пазар	3,52
Община Велики Преслав	2,80
Община Каолиново	2,31
Община Върбица	2,00
Община Каспичан	1,88
Община Венец	1,49
Община Смядово	1,45
Община Хитрино	1,39
Община Никола Козлево	1,33

Към 30 юни 2017 г. резервите на дружеството са представени в таблицата по-долу:

В хиляди лева	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Законови резерви, капитализирани от печалбата	69	69
Други резерви	889	889
Общо	958	958

Към 30 юни 2017 г. неразпределената загуба е в размер на 3,071 хил.лв. (31.12.2016 г.: 2,247 хил.лв.).

Движението на неразпределената печалба/(загуба) е както следва:

В хиляди лева	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Салдо на 1 януари	(2,247)	(707)

Нетна печалба (загуба) за периода	(824)	(1,540)
Общо	(3,071)	(2,247)

14. Дългосрочни задължения към персонала

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране. Това е програма с определени доходи.

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка към 31.12.2016 г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението на признатото в баланса задължение на дружеството за изплащане на персонала при пенсиониране е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	863	832
Непризната актюерска печалба (загуба) на 1 януари	-	(220)
Задължение признато в баланса на 1 януари	863	612
Разход за текущ стаж за периода	-	60
Разходи за минал трудов стаж	-	-
Разход за лихви за периода	-	21
Актюерска (печалба) загуба, призната през периода	-	14
Плащания през периода	(24)	(52)
Задължение признато в баланса на 31 декември	631	655
Непризната актюерска печалба (загуба) на 31	(208)	(208)
Сегашна стойност на задължението на 31	839	863

Изменението в сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране и определянето на актюерската (печалба)/загуба е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	863	832
Разход за текущ стаж за периода	-	60
Разходи за минал трудов стаж	-	-
Разход за лихви за периода	-	21
Плащания през периода	(24)	(52)
Актюерски (печалби) загуби, признати през периода	-	2
Сегашна стойност на задължението на 31	839	863

Задължението за обезщетение при пенсиониране признато в баланса към 30 юни 2017 и 31 декември 2016 година се състои от следните компоненти:

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Обезщетения при достигане на пенсионна възраст	623	646

Обезщетения при преждевременно пенсиониране	8	9
Общо задължение за обезщетение при пенсиониране	631	655

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2016 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 2,50 % (2015 г.: 3,70 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет.
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 1 % годишно за първите три години и 0,50 % годишно за целия останал период до момента на придобиване на пенсионни права, съгласно изискванията за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (2015 г.: 1 % годишно за целия период);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2011 г. - 2013 г. (2015 г.: 2011 г. - 2013 г.);
- темп на текучество – 6,5 % годишно (2015 г.: между 3 и 35 % в зависимост от пет обособени възрастови групи).

Тази програма с определени доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Средно претегленият бъдещ срок на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е 5 години.

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за 2017 г. са в размер на 214 хил.лв., а за следващите от две до пет години са в размер на 347 хил.лв.

15. Отсрочени данъчни пасиви

Дружеството е признало отсрочени данъчни активи и пасиви по балансовия метод на задълженията, на база на сравняването на счетоводните и данъчните стойности на следните активи и пасиви:

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Отсрочени данъчни пасиви		
Имоти, машини и оборудване	501	501
	<u>501</u>	<u>501</u>
Отсрочени данъчни активи		
Начисления за неизползван платен отпуск	(36)	(36)
Задължения към персонала при пенсиониране	(66)	(66)
Доходи на физически лица	(10)	(10)
Търговски и други вземания	(6)	(6)
Данъчна загуба	-	-
	<u>(118)</u>	<u>(118)</u>
Нетни данъчни (активи) пасиви	383	383

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

16. Кредити

През 2016 г. дружеството има сключен договор за банков кредит - тип овърдрафт, за сума в размер на максимум 500 хил.лв. Крайният срок на договора за банков кредит е 05.12.2016 г., която дата е крайният срок за издължаване на кредита. Кредитът – тип овърдрафт е за оборотни средства. Кредитът е обезпечен със залог върху настоящи и бъдещи вземания, произтичащи от договор за оказване на болнична помощ по клинични пътеки № 270305 от 24.02.2015 г., сключен с НЗОК и всички анекси към него, настоящи и бъдещи вземания по договори за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, които ще бъдат сключени между МБАЛ-Шумен АД и НЗОК и евентуалните анекси към тях, както и настоящи и бъдещи вземания, представляващи коя да е част от постъпилите плащания на вземанията по договорите с НЗОК.

Към 31.12.2016 г. дружеството няма сключени договори за заеми, но е провело процедура за избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от кредитни или финансови институции и на 13.01.2017 г. е сключило нов договор за ползване на кредит овърдрафт в размер на 800 хил.лв.

Към 30.06.2017 г. лечебното заведение няма непогасени суми по кредита.

17. Задължения по финансов лизинг

Задълженията към лизингодатели се представят в счетоводния баланс на дружеството като задължения към финансови предприятия. Лизинговите плащания се разделят на лихвени плащания и плащания по главницата. Финансовият лизинг поражда амортизационен разход за амортизируемите активи, както и финансов разход за всеки отчетен период.

Включените в баланса задължения по финансов лизинг са по договор на дружеството за придобиване на лек автомобил. Те са представени заедно с дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

В хиляди лева

30 юни 2017 г.   31 декември
2016 г.

Срок – до една година	6	3
Срок – над една година	-	4
Общо	6	7

18. Търговски задължения и получени аванси

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Задължения към доставчици	1,797	912
Получени аванси	2	5
Общо	1,799	917

19. Задължения към свързани предприятия

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Министерство на здравеопазването	1,095	945
Община Шумен	358	358
Община Смядово	2	2
Общо	1,455	1,305

Задълженията към свързани предприятия към 30 юни 2017 г. представляват предоставени средства за капиталови разходи, с които ще се увеличи капиталът на дружеството, като държавата, съответно общините ще запишат нови акции, без да се прилагат разпоредбите на Търговския закон и устава на дружеството.

20. Задължения към персонала и за социално осигуряване

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Начисления за възнаграждения	463	508
Начисления за неизползван годишен платен отпуск	116	353
Задължения към социалното осигуряване	258	268
Общо	837	1,129

21. Задължения за данъци

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
ДДС за внасяне	6	6
Данъци върху доходите на физическите лица	139	135
Данък върху разходите по ЗКПО	-	2
Общо	145	143

22. Други текущи задължения

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Задължения към РЗОК-Шумен	9	9
Задължения към ИА Медицински одит	-	10
Получени гаранции	97	97
Други задължения	15	11
Общо	121	127

23. Финансирания

<i>В хиляди лева</i>	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Финансирания за дълготрайни активи		
Министерство на здравеопазването	265	274
Община Шумен	88	85
Финансиране от АЗ по ОП РЧР	15	16
Други публични институции	2	2
Други дарители	197	146
Общо финансирания за дълготрайни активи	567	523
Финансирания за текуща дейност		
От МЗ по централни доставки на медикаменти и консумативи	5	5
От МЗ по договор за дейностите по „Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2015 – 2020 г.”	-	4
От РЦТХ - Варна	2	5
Други дарители	21	17
Общо финансирания за текуща дейност	28	31
Общо	595	554

24. Приходи от продажби

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Продажба на стоки (материали)	306	322
Продажба на услуги		
Приходи от медицински дейности по договор с РЗОК-Шумен	7,426	7,305
Други приходи от медицинска дейност	436	357
Приходи от други услуги	127	101
в т.ч наеми	66	67
Общо приходи от продажба на услуги	7,989	7,763
Общо	8,295	8,085

25. Приходи от финансирания

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Финансиране за текуща дейност		
МЗ по договор за медицинска дейност	368	348
МЗ централни доставки	3	3
Друго правителствено финансиране	14	19
Други дарители	49	54
	434	424
Финансиране за нетекущи активи		
от МЗ	5	8
от Общини	2	2
от Други дарители	24	74
	31	84
Общо	465	508

26. Други приходи

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Продажба на дълготрайни активи (ДА)	2	-
Други приходи	5	1
Общо	7	1

27. Разходи за материали

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Лекарствени продукти	972	971
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	752	705
Вода, горива и енергия	558	422
Храна за персонала	109	108
Храна пациенти	84	61
Канцеларски материали и консумативи	34	40
Стопански инвентар и компютърна техника	2	23
Резервни части	5	3
Други материали	32	33
Общо	2,548	2,366

28. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци	42	36
Абонам.поддръжка на оборудване и софтуер	88	61
Транспортни услуги	117	95
Пране на постелен инвентар и облекло	44	40
Наеми	3	3
Медицински услуги	33	30
Услуги по медицински контрол	5	10
Текущ ремонт	33	35
От физически лица по облигационни правоотношения	23	28
Телекомуникационни, пощенски и куриерски услуги	16	14
Охрана	20	3
Застрахователни услуги	7	5
Квалификация и преквалификация на персонала	3	2
Юридически и одиторски услуги	39	21
Други	27	39
Общо	500	422

29. Разходи за персонала

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Разходи за възнаграждения		
Възнаграждения на персонала	4,773	4,325
Възнаграждения и обезщетения на членовете на органите на управление на дружеството	37	32
Обезщетения по Кодекса на труда	27	26
Общо разходи за възнаграждения	4,837	4,383
Разходи за осигуровки		
Социални осигуровки	905	804
Обезщетения по КСО	19	14
Социални разходи	110	112
Общо разходи за осигуровки	1,034	930
Общо разходи за персонала	5,871	5,313

30. Други оперативни разходи

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Разходи за данъци и такси по ЗМДТ и данъци върху разходите по ЗКПО	54	61
Командировки	5	10
Брак на МЗ и ДА	2	3
Санкции и неосноват.получени суми РЗОК-Шумен	-	2
Закуски кръводарители	11	11
Други	24	4
Общо	96	91

31. Балансова стойност на продадените активи

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Балансова стойност на продадените материали	306	322
Общо	306	322

32. Финансови приходи/(разходи)

<i>В хиляди лева</i>	2017 г.	2016 г.
Банкови такси	3	2
Общо	3	2

33. Свързани лица и сделки с тях

Свързани лица на дружеството са Медицински център МБАЛ-Шумен ЕООД – дъщерно дружество, 100 % собственост на МБАЛ-Шумен АД, акционерите, Съветът на директорите, Изпълнителният директор.

По извършените сделки със свързаните лица няма необичайни условия и отклонения от пазарните цени.

През периода са извършени следните по-съществени сделки със свързани лица:

Сделка	Оборот 2017 г. хил.лв
„МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД, дъщерно дружество, 100 % собственост на „МБАЛ-Шумен” АД	
Доставени стоки и услуги от „МБАЛ-Шумен” АД на „МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД	
1. Отдадени под наем помещения и апаратура	5
2. Стерилизация	2
3. Изследвания образна диагностика	9
4. Електротехнически, водопроводни и дърводелски услуги	1
5. Ел.енергия	6
	23
Министерство на здравеопазването – основен акционер	
Доставени услуги от „МБАЛ-Шумен” АД на МЗ по договори за извършване на медицински дейности	368
Общо	391

Текущите вземания от свързани лица са както следва:

В хиляди лева	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
„МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД – дъщерно дружество	45	35
Министерство на здравеопазването – основен акционер	20	25
Общо	65	60

Задълженията към свързани лица са както следва:

В хиляди лева	30 юни 2017 г.	31 декември 2016 г.
Министерство на здравеопазването	1,095	945
Община Шумен	358	358
Община Смядово	2	2
Общо	1,455	1,305

Със задълженията към Министерство на здравеопазването към 30 юни 2017 г. в размер на 1,095 хил.лв., представляващи предоставени от бюджета капиталови разходи по договори за целеви субсидии, Министерство на здравеопазването ще увеличи капитала на дружеството, като държавата записва нови акции, без да се прилагат разпоредбите на Търговския закон и устава на дружеството.

Задълженията към Община Шумен към 30 юни 2017 г. в размер на 358 хил.лв., представляват предоставени през 2016 г. (100 хил.лв.), 2015 (58 хил.лв.), 2014 г. (100 хил.лв.) и 2013 г. (100 хил.лв.) средства за капиталови разходи на дружеството, които ще се трансформират в записан капитал на дружеството след вписване в Търговския регистър.

Задълженията към Община Смядово (2017 г.: 2 хил.лв.; 2016 г.: 2 хил.лв.) представляват предоставени през 2016 г. средства за капиталови разходи на дружеството, които ще се трансформират в записан капитал след вписване в Търговския регистър.

Дружеството е получило централна доставка на медикаменти и консумативи от Министерство на здравеопазването на стойност 4 хил.лв. (2016 г.: 4 хил.лв.).

Съставът на управленския персонал е оповестен в Приложение № 1.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са текущи и са в размер на 37 хил.лв. (30.06.2016 г.: 32 хил.лв.).

34. Условни активи

Към 30.06.2017 г. „МБАЛ-Шумен” АД ползва предоставени за безвъзмездно ползване от МЗ, Антисел А.Селидис Брос СА, Аквахим АД, АБВи ЕООД, Адикс-Х ООД, Община Шумен, Алкон България ЕООД и др. активи на стойност 599 хил.лв. (2016 г.: 446 хил.лв.).

Дружеството ползва помещения, апаратура и оборудване на бившата СБАЛПФЗ-Шумен ЕООД, предоставени за безвъзмездно ползване от Община Шумен.

35. Събития след датата на баланса

Няма настъпили събития след края на отчетния период.

Изпълнителен директор:

(Д-р Атанас Георгиев Атанасов

Главен счетоводител (съставител):

Красимира Георгиева Петрова

24.07.2017 г.

